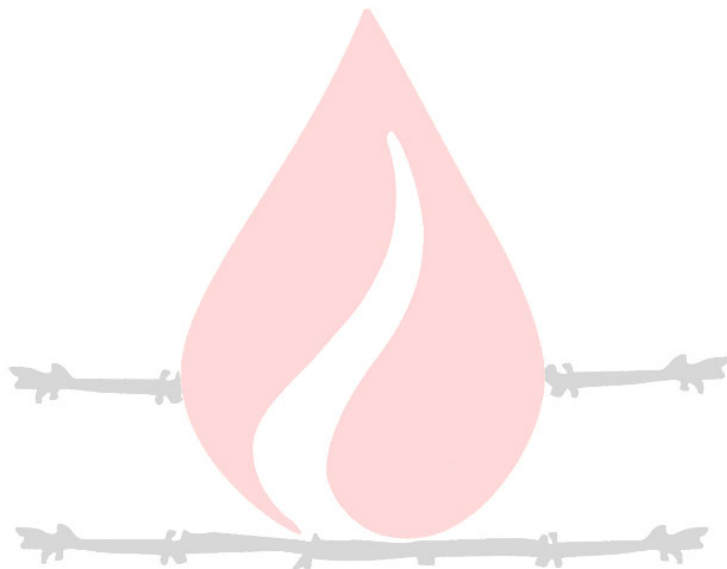

سازمان دفاع از قربانیان خشونت
Organization for Defending Victims
of Violence

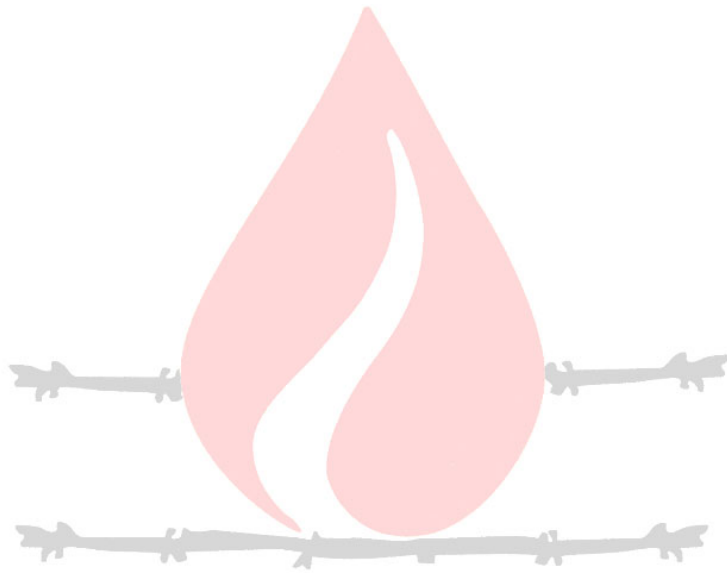

سازمان دفاع از قربانیان خشونت
Organization for Defending Victims
of Violence

اردیبهشت ماه ۱۴۰۰

۱۴۰۰۰۲۰۱۴

نگاهی به کارنامه حقوق بشری ایالات متحده آمریکا، کانادا، بریتانیا و فرانسه (۳)
گزارش راهبردی ۱۴۰۰/۱۴

سازمان دفاع از قربانیان خشونت
Organization for Defending Victims
of Violence

درآمد:

در این گزارش تحولات مربوط به موارد نقض حقوق بشر در کشورهای ایالات متحده آمریکا، کانادا، بریتانیا و فرانسه در اردیبهشت‌ماه ۱۴۰۰، بر اساس مقالات، گزارش‌ها، بیانیه‌ها و اخبار آشکار به دست آمده از سازمان‌های حقوق بشری مردم‌نهاد و بین‌المللی و رسانه‌های گروهی^۱ مورد بررسی قرار گرفته است. محورهای مهم این بررسی به صورت خلاصه به شرح زیر است:

*ایالات متحده آمریکا

۱- انتشار گزارش از سوی خبرگزاری اسوشیتدپرس، در روز سه‌شنبه ۲۱ اردیبهشت‌ماه ۱۴۰۰، در خصوص نگاه داشته شدن کودکان مهاجر در سرپناه‌های گروهی فاقد مراقبت‌های لازم. برخی از محورهای این گزارش عبارت‌اند از:

الف) اشاره به اقدام دولت بایدن به نگاه داشتن ده‌ها هزار کودک پناه‌جو در شبکه‌ای فاقد شفافیت از حدود ۲۰۰ مرکز که در بیست ایالت این کشور پراکنده شده و شامل ۵ سرپناه با بیش از ۱۰۰۰ کودک می‌شود که در آن انباشته شده‌اند؛

ب) اشاره به داده‌های محرمانه به دست آمده از سوی این خبرگزاری مبنی بر افزایش بیش از دو برابری تعداد کودکان مهاجر، تحت سرپرستی دولت در خلال دو ماه گذشته و اقدام دولت فدرال در هفته جاری به اسکان حدود ۲۱ هزار کودک از کودکان نوپا تا نوجوانان: به‌عنوان مثال پایگاه نظامی فورت بلیس^۲ در شهر ال پاسوی تگزاس، از روز دوشنبه ۲۰ اردیبهشت‌ماه، بیش از ۴۵۰۰ کودک را در خود جای داده است؛

^۱ دفتر کمیساریای عالی حقوق بشر سازمان ملل (Office of the United Nations High Commissioner for Human Rights (OHCHR)؛ سازمان دیده‌بان حقوق بشر (Human Rights Watch)؛ شبکه خبری دویچه وله (Deutsche Welle)؛ روزنامه تورنتو استار (Toronto Star)؛ روزنامه گاردین (The Guardian)؛ پایگاه خبری - تحلیلی هیل، وابسته به کنگره آمریکا (The Hill)؛ خبرگزاری اسوشیتدپرس (Associated Press)؛ روزنامه ایندپندنت (Independent) و شبکه خبری بی.بی.سی (BBC.Com).

^۲Fort Bliss

ج) اشاره به اظهارات وکلا، حامیان و کارشناسان سلامت روان مبنی بر ایمن بودن برخی از این سرپناه‌ها و فراهم آمدن مراقبت‌های لازم از کودکان در آن‌ها، درحالی‌که برخی دیگر از این اماکن سلامت و ایمنی کودکان را به مخاطره می‌اندازند؛

د) اشاره به تداوم یافتن اغلب اقدامات انجام شده توسط دولت ترامپ از سوی جو بایدن که خود آن‌ها را مورد انتقاد قرار داده بود، از جمله عدم بررسی پیشینه مراقبان کودکان، از طریق سوابق آن‌ها در اف.بی.آی: باین‌حال اسناد و مدارک دادگاه حاکی از آن است که دولت بایدن در تلاش برای حل و فصل شکایت‌های چند میلیون دلاری است که مبتنی بر این ادعا هستند که کودکان مهاجر در زمان ریاست جمهوری دانلد ترامپ، در این سرپناه‌ها مورد سوءاستفاده قرار گرفته‌اند؛

ه) اشاره به بخشی از برنامه دولت جهت مدیریت هزاران کودک عبور کرده از مرز ایالات متحده و مکزیک مبنی بر، ایجاد ده‌ها سرپناه اضطراری فاقد مجوز در پایگاه‌های نظامی، استادیوم‌ها و سالن‌های اجتماعات که مقررات ایالتی را نادیده گرفته و مستلزم برخورداری از نظارت‌های حقوقی معمول نیستند: گفتنی است که در این اماکن که به آن‌ها مراکز جذب اضطراری گفته می‌شود، ضمانتی برای دسترسی کودکان به تحصیل، فرصت‌های تفریحی و سرگرمی و یا مشاوره حقوقی وجود ندارد؛

و) اشاره به اقدام دولت کنونی ایالات متحده به نشان دادن شفافیت بیشتر در این زمینه از طریق ارائه اطلاعات روزانه و نشان دادن عکس‌هایی از این اماکن: همچنین به گفته وزارت بهداشت و خدمات انسانی، مدت زمان متوسطی که کودکان باید در این نظام بگذرانند، از چهار ماه در پاییز گذشته به کمتر از یک ماه در بهار کاهش یافته است؛

ز) اشاره به درعین‌حال دریافت گزارش‌هایی از سوی این خبرگزاری، مبتنی بر مورد سوءاستفاده قرار گرفتن کودکان، که منجر به اخراج شماری از کارکنان این اماکن اضطراری در سال جاری میلادی شده است: همچنین گفتنی است که در برخی موارد وکلا و حتی والدین کودکان نیز از مکان نگاهداری آن‌ها اطلاع ندارند؛

ح) اشاره به اقدام وزارت بهداشت و خدمات انسانی به امتناع از اظهار نظر در این زمینه که آیا هیچ‌گونه معیار حقوقی اجرایی جهت مراقبت از کودکان اسکان داده شده در این اماکن اضطراری وجود دارد یا خیر و یا اینکه آن‌ها چگونه مورد نظارت قرار می‌گیرند؛

ط) اشاره به اقدام دولت بایدن به همچنین صدور مجوز دسترسی بسیار محدود به رسانه‌های خبری جهت تهیه گزارش از این اماکن پس از ورود کودکان به آن‌ها، به دلیل شیوع ویروس کرونا و محدودیت‌های حریم شخصی؛

ی) اشاره به نگرانی‌های حامیان حقوق بشر در زمینه سرپناه‌های جمعی برخوردار از صدها تخت برای کودکان و اقدام آن‌ها به رها کردن کودکان بدون نظارت‌های لازم و ارائه خدمات اولیه: خبرگزاری اسوشیتدپرس دریافت کرده که حدود نیمی از کودکان مهاجر محبوس در ایالات متحده در سرپناه‌هایی برخوردار از بیش از ۱۰۰۰ کودک دیگر می‌خوابند؛ همچنین بیش از ۱۷۶۵۰ از این اماکن برخوردار از یکصد کودک یا بیشتر هستند؛

ک) اشاره به یکی از دلایل ورود شمار قابل توجهی از کودکان بدون والدین خود به خاک آمریکا، مبنی بر فرمان اضطراری دولت ترامپ در سال ۲۰۲۰ میلادی مبتنی بر بستن مرز ایالات متحده با مکزیک به روی تمامی مهاجران، به دلیل نگرانی‌های موجود در زمینه شیوع بیماری کووید - ۱۹: گفتنی است که این فرمان اضطراری در زمان دولت بایدن همچنان برای بزرگسالان به اجرا درمی‌آید، با این تفاوت که کودکان بدون سرپرست در صورت ورود به کشور می‌توانند در آن اسکان یافته و تقاضای پناهندگی دهند. از این رو برخی از والدین کودکانشان را به تنهایی به مرزها می‌فرستند؛

ل) اشاره به مورد استقبال قرار گرفتن اکثر این کودکان از سوی یکی از والدین، بزرگسالی دیگر یا دوستان خانوادگی به‌عنوان قیم، اما باید خاطر نشان کردن که آن‌ها در وهله نخست از سوی اداره امور گمرکی و مرزی ایالات متحده بازداشت و سپس به سرپناهی دولتی انتقال می‌یابند؛

م) اشاره به اقدام دولت فدرال آمریکا، در طول سال ۲۰۱۹ میلادی، به نگاهداری نزدیک به ۷۰ هزار کودک در سرپناه‌های تعیین شده، بازداشتگاه‌های گروهی و یا تحت سرپرستی قیم‌ها و انتظار می‌رود که این تعداد در سال جاری افزایش یابد؛

ن) اشاره به مدیریت برخی از این اماکن از سوی پیمان‌کارهایی که با شکایات حقوقی مبنی بر مورد سوءاستفاده قراردادن فیزیکی و جنسی کودکان در این سرپناه‌ها در زمان دولت ترامپ مواجه هستند، حال آنکه برخی دیگر شرکت‌های جدیدی هستند که هیچ تجربه‌ای در زمینه چگونگی برخورد با کودکان مهاجر را ندارند: در مجموع این اماکن اضطراری حدود ۱۸ هزار کودک را در خود جای می‌دهند؟

۲- انتشار گزارش از سوی پایگاه خبری - تحلیلی هیل، وابسته به کنگره آمریکا، در روز دوشنبه ۲۰ اردیبهشت‌ماه ۱۴۰۰، به نقل از روزنامه گاردین، در خصوص درخواست برخی از خانواده‌های آمریکایی از سازمان ملل جهت تحقیق در زمینه خشونت پلیس در قبال شهروندان سیاه‌پوست این کشور.

الف) اشاره به اقدام اعضای خانواده ۱۶۵ قربانی خشونت پلیس ایالات متحده، در روز دوشنبه، به امضاء نامه‌ای خطاب به میشل باچله، کمیسر عالی حقوق بشر سازمان ملل، به منظور درخواست جهت انجام تحقیقات مستقل در زمینه واکنش‌های خشونت‌آمیز مأموران اجرای قانون در این کشور به معترضان سیاه‌پوست و کشتن آن‌ها؛

ب) اشاره به مورد حمایت قرار گرفتن اقدام این خانواده‌ها از سوی ۲۵۰ نهاد جامعه مدنی و گروه‌های حقوق بشری، از جمله سازمان دیده‌بان حقوق بشر، سازمان عفو بین‌الملل و اتحادیه آزادی‌های مدنی آمریکا: گفتنی است که خانواده‌های جورج فلوید، مایکل براون و دانتی رایت از جمله خانواده‌هایی هستند که این نامه را امضاء کرده‌اند؛

^۲ گزارش خبرگزاری اسوشیتدپرس. قابل بازیابی در لینک:

ج) اشاره به منجر شدن ایجاد سازوکار مسئولیت‌پذیری قدرتمند بین‌المللی، به حمایت و تکمیل بیشتر و نه تضعیف تلاش‌ها در راستای فروپاشاندن نژادپرستی سیستمیک در ایالات متحده، به ویژه در قبال خشونت پلیس علیه شهروندان آفریقایی تبار این کشور؛

د) اشاره به نگرش این نامه دو هفته پس از اقدام ائتلافی از وکلای حقوق بشر از ۱۱ کشور جهان به متهم کردن ایالات متحده به ارتکاب به جنایت علیه بشریت، به دلیل فراهم آوردن امکان لازم برای مأموران اجرای قانون جهت کشتن و شکنجه کردن آمریکایی‌های آفریقایی تبار بدون مواجه شدن‌شان با عواقب اقدام‌های خود؛

۴ سوابق در گزارش‌های پیشین:

* انتشار گزارش از سوی روزنامه گاردین، در روز سه‌شنبه ۷ اردیبهشت‌ماه ۱۴۰۰، در خصوص یافته‌های یک تحقیق بین‌المللی مبنی بر به‌شمار آوردن کشتار سیاه‌پوستان آمریکایی به‌عنوان مصداق جنایت علیه بشریت.

برخی از محورهای این گزارش عبارت‌اند از:

الف) انتشار گزارش ۱۸۸ صفحه‌ای تحت عنوان «گزارش کمیسیون بین‌المللی تحقیق در زمینه خشونت سیستمیک نژادپرستانه پلیس علیه مردم آفریقایی‌تبار در ایالات متحده آمریکا» توسط ائتلافی از سازمان‌های حقوقی، شامل، کنفرانس ملی وکلای سیاه‌پوست و اتحادیه ملی وکلا، مستقر در ایالات متحده و انجمن بین‌المللی وکلای دموکراتیک، مبنی بر درخواست ۱۲ کارشناس حقوق بشر - از ۱۱ کشور جهان از مناطق آفریقا، آسیا، اروپا، آمریکای لاتین و جزایر کارائیب - از دادستان دیوان کیفری بین‌المللی جهت گشودن بی‌درنگ پرونده‌ای تحقیقاتی در این زمینه؛

ب) اشاره به به‌شمار آوردن کشتن و مجروح کردن سیستماتیک آمریکایی‌های آفریقایی تبار غیر مسلح، به‌عنوان مصداقی از جنایت علیه بشریت و مستلزم تحقیق و پیگرد بر اساس حقوق بین‌الملل؛

ج) اشاره به به‌شمار آوردن «قتل‌های پلیسی» و اقدام پلیس به «محروم کردن شهروندان سیاه‌پوست از آزادی فیزیکی، همچنین اعمال شکنجه، آزار و اذیت و سایر اقدام‌های غیرانسانی» به‌عنوان حملات سیستماتیک علیه جامعه سیاه‌پوست و در نتیجه مصداق جنایت علیه بشریت؛

د) اشاره به دیگر یافته‌های این کمیسیون در راستای متهم کردن ایالات متحده به، از جمله:

- نقض تعهدات حقوق بشری بین‌المللی خود هم‌در ساختار قوانین حاکم بر پلیس و هم اقدام‌های مأموران در راستای اجرای قانون، از جمله ایست‌های مربوط به قوانین راهنمایی و رانندگی به‌منظور هدف قرار دادن سیاه‌پوستان و ایست و بازرسی‌های نژادی؛

- پذیرش الگوی نگران‌کننده ملی استفاده نامتناسب از نیروی مهلک، نه تنها با سلاح گرم بلکه از طریق شوک دهنده‌های الکتریکی علیه سیاه‌پوستان؛

- اعمال فرهنگ معافیت از مجازات که به پشتوانه آن مأموران پلیس به ندرت مسئول شناخته شده و اقدامات مرگبار آن‌ها تنها به این عنوان که از سوی تعداد نادری از مأموران متخلف به اجرا درمی‌آیند، نادیده گرفته می‌شوند؛

ه) اشاره به اقدام کارشناسان نویسنده این گزارش به همچنین متهم کردن مأموران پلیس به مورد شکنجه قرار دادن آمریکایی‌های آفریقایی تبار، با توجه به این‌که از نگاه آن‌ها فشار وارد آوردن بر گرد فرد و یا اعمال دیگر محدودیت‌های خشونت‌بار در دوران دستگیری مصداق شکنجه بوده و بر اساس حقوق بین‌الملل، جنایت علیه بشریت به‌شمار می‌آید؛

ه) اشاره به بخشی از گزارش این وکلا، مبنی بر اقدام ایالات متحده به نقض قوانین بین‌المللی در اکثر موارد، از طریق فراهم آوردن امکان بروز مواردی چون، محروم کردن شدید شهروندان از آزادی فیزیکی، اعمال شکنجه و آزار و اذیت و دیگر رفتارهای غیرانسانی؛

و) اشاره به مقاومت سازمان ملل در برابر مورد تحقیق و تفحص قرارداد اقدامات ایالات متحده در رابطه با بررسی خشونت پلیس در این کشور: گفتنی است که سال گذشته نیز خانواده جورج فلویید در نامه‌ای به سازمان ملل خواستار ارائه توصیه‌هایی در زمینه ایجاد اصلاحات در ساختار پلیس در ایالات متحده شده بودند؛

ز) اشاره به اظهارات بن کرامپ، وکیل خانواده فلویید، مبنی بر ضرورت اقدام مردم هر کشوری به توسل جستن به جامعه بین‌المللی جهت برخورداری از حمایت آن و به سازمان ملل به منظور درخواست از این نهاد جهت مداخله، در شرایطی که دهه‌ها است که به‌طور سیستمیک از سوی دولت خود، از حق جهانی بر حیات محروم شده‌اند؛

و) اشاره به اظهارات هینا جیلانی، یکی از کارشناسان تهیه‌کننده این گزارش و رئیس سازمان جهانی مبارزه با شکنجه، مبنی بر به شمار آمدن حکم محکومیت صادر شده در پرونده جورج فلویید، در هفته گذشته، به‌عنوان تأییدی بر دیدگاه‌های این کمیسیون و تصریح این مهم که استفاده از زور در خلال دستگیری یک فرد نه‌تنها غیرانسانی بلکه مصداق آشکار شکنجه و منجر به نابودی احتمالی حیات فرد است؛

ز) اشاره به تأثیر انسانی تبعیض سیستمیک اعمال شده علیه آمریکایی‌های آفریقایی‌تبار و برخورداری ایالات متحده از دو نظام اجرای قانون، یکی برای سفیدپوستان و دیگری برای آفریقایی‌تبارها؛

ح) اشاره به کشته شدن چهار برابری سیاه‌پوستان غیر مسلح در قیاس با سفیدپوستان از سوی مأموران پلیس و کشته شدن حدود ۱۵ هزار نفر از سوی مأموران اجرای قانون از سال ۲۰۰۵ میلادی تا کنونی - ۱۰۰۰ نفر در سال: این در حالی است که در همین مدت زمانی ۱۰۴ افسر پلیس متهم به قتل عمد یا غیرعمد شده، که از این تعداد تنها ۳۵ تن محکوم به ارتکاب به جرم شده‌اند؛

ط) اشاره به درخواست کارشناسان این گزارش از دولت و کنگره ایالات متحده جهت غیرنظامی سازی نیروهای پلیس محلی و ممنوع اعلام کردن صدور حکم‌های بازداشت قابل اجرا بدون هشدار قبلی، که به مأموران پلیس امکان یورش بردن به خانه‌های سیاه‌پوستان، از جمله خانه بریانا تیلور را می‌دهد که بدون هشدار و غالباً بدون دلیل صورت می‌پذیرد؛

ی) اشاره به درخواست کارشناسان جهت پایان دادن به معافیت مأموران اجرای قانون از مجازات که بر اساس آن، مأموران پلیس از مواجهه با اقامه دعوای مدنی اجتناب می‌کنند و نویسندگان این گزارش بر این باورند که این راه‌های گریز، مصداق اغماض و چشم‌پوشی کردن از خشونت بی‌رحمانه پلیس است؛

ک) اشاره به درخواست بحث‌برانگیز کارشناسان این گزارش از دادستان دیوان بین‌المللی کیفری جهت آغاز تحقیقات علیه ایالات متحده برای ارتکاب آن به جنایت علیه بشریت که میزان کارایی و تأثیر آن زیر سؤال است.

ح) گفتنی است که خانواده‌های براون، فلوید، بریانا تیلور^۶ و فیلندو کستی^۷ در سال گذشته، نامه‌ای به شورای حقوق بشر سازمان ملل نوشته و از این نهاد درخواست نمودند تا با تشکیل جلسه‌ای ویژه در خصوص آنچه که «بحران حقوق بشر» در ایالات متحده به شمار آوردند، واکنش نشان دهند؟

۳- انتشار گزارش از سوی روزنامه ایندپندنت، در روز پنجشنبه ۱۶ اردیبهشت‌ماه ۱۴۰۰، در خصوص احتمال استفاده از جوخه آتش برای اعدام مجرمان در ایالت کارولینای جنوبی. برخی از محورهای این گزارش عبارت‌اند از:

الف) اشاره به اقدام قانون‌گذاران ایالت کارولینای جنوبی، در روز چهارشنبه ۱۵ اردیبهشت‌ماه، به تصویب امکان استفاده از جوخه آتش برای اعدام زندانیان به دلیل کمبود داروهای تزریقی کشنده و اظهارات هنری مک‌مستر، فرماندار جمهوری‌خواه این ایالت، مبنی بر امضاء این لایحه و قانونی کردن آن؛

ب) اشاره به به‌شمار آمدن کارولینای جنوبی به‌عنوان چهارمین ایالت استفاده‌کننده از جوخه آتش برای اعدام زندانیان، در صورت قانونی شدن این مصوبه: گفتنی است که در چهارچوب مصوبه جدید، چنانچه داروهای مرگبار برای اعدام زندانی فراهم نباشد، محکوم می‌تواند بین تیرباران شدن و صندلی الکتریکی، یکی را برگزیند؛

ج) اشاره به قرار داشتن ۳۷ نفر در ایالت کارولینای جنوبی در حال حاضر در آستانه اجرای حکم اعدام: این در حالی است که این ایالت از سال ۲۰۱۱ میلادی تاکنون فردی را اعدام نکرده است؛

^۶Breonna Taylor
^۷Philando Castile

^۸گزارش پایگاه خبری - تحلیلی هیل، وابسته به کنگره آمریکا. قابل بازیابی در لینک:

<https://thehill.com/policy/international/un-treaties/5527۵۶-families-call-for-un-probe-into-police-violence-against>

د) اشاره به اقدام جمهوری خواهان به تصویب این لایحه به منظور خاتمه دادن به انتظار خانواده‌هایی که در پی مجازات محکومان هستند؛

ه) اشاره به اقدام بسیاری از دموکرات‌ها به مخالفت با این لایحه به لحاظ اخلاقی با توجه به این که آن‌ها معتقدند که موارد مجازات اعدام به‌طور کلی در مورد سیاه‌پوستان بیشتر استفاده می‌شود: گفتنی است که حدود نیمی از زندانیانی که در کارولینای جنوبی به اعدام محکوم شده‌اند، سیاه‌پوست هستند. این در حالی است که نسبت جمعیت آن‌ها به سفیدپوستان در این ایالت، تنها ۲۷ درصد است؛

و) اشاره به اقدام برخی از نمایندگان دموکرات به مخالفت بنیادین با اعدام و درعین حال ترجیح دادن استفاده از جوخه آتش در قیاس با صندلی الکتریکی، با توجه به این مجرمان در این شیوه درد و رنج کمتری را متحمل می‌شوند؛

ز) اشاره به از دست رفتن تدریجی محبوبیت مجازات اعدام در ایالات متحده با توجه به این که ۲۳ ایالت در حال لغو آن هستند و اجرای آن در ۳ ایالت دیگر نیز با نظر مثبت فرماندار، تعلیق شده است؛

ح) اشاره به گزارش شبکه خبری بی.بی.سی در این زمینه، در روز شنبه ۱۸ اردیبهشت‌ماه، مبنی بر آمار ارائه داده شده از سوی مرکز اطلاعات مجازات اعدام، مبنی بر قانونی بودن اعدام با جوخه آتش در ایالت‌های می‌سی‌سی‌پی، اوکلاهما و یوتا در حال حاضر: گفتنی است که از سال ۱۹۷۰ تاکنون ۳ محکوم به مرگ در ایالت یوتا در برابر جوخه آتش اعدام شده‌اند که آخرین مورد آن در سال ۲۰۱۰ میلادی بوده است؛^۹

ط) اشاره به اجرای مجازات اعدام در ۲۷ ایالت آمریکا در حال حاضر و اقدام چندین ایالت به متوقف ساختن اجرای آن بدون تغییر قانون و

^۹ گزارش روزنامه ایندپندنت. قابل بازیابی در لینک:

<https://b2n.ir/g42818>

^{۱۰} به گزارش سازمان عفو بین‌الملل در سال ۲۰۲۰ هشت کشور چین، ایران، کره شمالی، قطر، سومالی، تایوان و یمن محکومان خود را با جوخه آتش اعدام کرده‌اند. اعدام در برابر جوخه آتش در دهه‌های پیش در کشورهای بلاروس، اندونزی، سودان و امارات متحده عربی نیز گزارش شده است.

ی) گفتنی است که داند ترامپ بعد از ۱۷ سال وقفه در اجرای حکم اعدام فدرال، حکم به ابقاء مجدد آن داد. از زمان حکم او تاکنون در آمریکا ۱۳ نفر اعدام شده‌اند، که ۶ مورد آن پس از شکست او در انتخابات ریاست جمهوری بوده است!^{۱۱}

۴- انتشار گزارش از سوی دفتر کمیساریای عالی حقوق بشر سازمان ملل، در روز چهارشنبه ۱۵ اردیبهشت‌ماه ۱۴۰۰، در خصوص اقدام کارشناس سازمان ملل به تقبیح قوانین جدید ایالات متحده در راستای هدف قرارداد تظاهرات مسالمت‌آمیز و تظاهرات موسوم به «جان سیاه‌پوستان ارزشمند است». برخی از محورهای این گزارش عبارت‌اند از:

الف) اشاره به اظهارات کلمان وول،^{۱۲} گزارشگر ویژه در زمینه حقوق اجتماعات و تجمعات مسالمت‌آمیز، مبنی بر برشمردن سرکوب تظاهرات عدالت‌خواهانه نژادی و جنبش «جان سیاه‌پوستان ارزشمند است» به‌عنوان هدف قوانین جدید اتخاذ شده در ایالت‌های فلوریدا و اوکلاهما که به نظر می‌رسد در تناقض با حقوق بین‌الملل و حمایت قانون اساسی ایالات متحده از حق برگزاری تجمعات صلح‌آمیز است، با توجه به این‌که این قوانین مشتمل بر جرائم ابهام‌آمیز و مجازات‌های سخت‌گیرانه می‌شود؛

ب) اشاره به منجر شدن ارائه مفاهیم ابهام‌آمیز از مواردی چون، «شورش»، «هراس‌افکنی اوباش» و «مسدودسازی» در این قوانین به برخوردار شدن مقام‌های اجرای قانون از اختیارات فراگیر در راستای ارعاب و جرم‌سازی از فعالیت‌های مشروع اعتراضی، ضمن تأکید بر ضرورت تبیین موشکافانه و آشکارای اعمال هرگونه محدودیت بر سر راه این آزادی بنیادین؛

ج) اشاره به اجرایی شدن قوانین جدید اتخاذ شده در ایالت‌های فلوریدا و اوکلاهما به ظاهر به‌عنوان بخشی از تلاشی متداوم در راستای تحدید اعتراض‌های صلح‌آمیز و تظاهرات عدالت‌خواهانه نژادی که در پی قتل جورج فلوید در ماه مه سال ۲۰۲۰ میلادی در سراسر

^{۱۱} گزارش شبکه خبری بی.بی.سی. قابل‌بازیابی در لینک:

ایالات متحده به وقوع پیوست و هدف قراردادن اعتراض‌های خیابانی که عمدتاً به‌عنوان اعتراض‌های عدالت‌خواهانه نژادی توصیف می‌شوند؛

د) اشاره به معرفی دست‌کم ۹۳ لایحه ضد اعتراضی در ۳۵ ایالت آمریکا از ماه مه سال ۲۰۲۰ میلادی و گفتنی است که علاوه بر قوانین جدید ایالات فلوریدا و اوکلاهما، پیش‌نویس قوانین ضد اعتراضی در دست‌کم ۷ ایالت دیگر نیز در حال اجرایی شدن هستند؛

ه) اشاره به ابراز نگرانی این کارشناس حقوق بشر سازمان ملل از به شمار آمدن روند اتخاذ قوانین ضد اعتراضی در ایالت‌های فلوریدا و اوکلاهما به‌عنوان بخشی از فرآیند محدودتری که در این زمینه در سال ۲۰۱۷ میلادی آغاز و در تمام کشور فراگیر شد، ضمن درخواست از تمامی ایالت‌ها جهت خودداری ورزیدن از طی مسیری مشابه؛

و) اشاره به منجر شدن جرم جدید «هراس افکنی اوباش» - که در ایالت فلوریدا اتخاذ شده - به جرم انگاشتن اقدام ۳ یا تعداد بیشتری از افراد برخوردار از قصد مشترک و تهدید به استفاده قریب‌الوقوع از زور در راستای ناگزیر کردن فردی به این‌که دیدگاه ویژه‌ای را اتخاذ، ترک یا حفظ نماید؛

ز) اشاره به ضروری به شمار آمدن تلاش جهت تغییر دیدگاه دیگران، از جمله مقام‌های دولت، در زمینه کنش اعتراض و حق مشارکت در تجمعات صلح‌آمیز: بدین ترتیب می‌توان گفت که این تعریف فراگیر می‌تواند هرگونه اقدام حمایتی و اعتراضی مشروع از سوی گروهی حتی به کوچکی یک گروه ۳ نفر را نیز شامل شود - اقدامی که از سوی مقام‌های اجرای قانون تهدیدآمیز به شمار می‌آید؛

ح) اشاره به منجر شدن این قانون در ایالت اوکلاهما به این‌که سازمان‌هایی که اقدام به همکاری با افرادی می‌کنند که متهم به ارتکاب برخی از جرائم هستند - از جمله مشارکت در تجمع غیرقانونی، شورش و یا تحریک به شورش که همگی به گونه‌ای گسترده در این قانون تعریف شده‌اند - می‌توانند متحمل جریمه‌ای ۱۰ برابر حداکثر جریمه‌ای شوند که برای جرم یک فرد در نظر گرفته شده است؛

ط) اشاره به منجر شدن این قوانین ظاهراً، به ایجاد فضایی مناسب برای اعمال خشونت علیه معترضان از طریق ایجاد مصونیت جدید قانونی برای افرادی که معترضان مسالمت‌جو را مجروح کرده و یا حتی می‌کشند؛

ی) اشاره به این‌که به‌عنوان مثال، قانون ایالت اوکلاهما در این زمینه از راننده‌ای که با بی‌اعتنایی، فردی را که حال در گریز از یک شورش است، مجروح کرده و یا می‌کشد، در قبال مسئولیت شهروندی و کیفری این اقدام حمایت می‌کند و یا طبق قانون ایالت فلوریدا متهم یک پرونده مدنی می‌تواند از مسئولیت خود در این زمینه شانه خالی کند، تنها با اتکا به این توجیه که چنانچه وی موجب آسیب وارد آمدن به و یا قتل فردی شده، به این دلیل بوده که فرد مزبور در حال ایجاد یا پیشبرد یک شورش بوده است؛

ک) اشاره به اظهارات حامیان جامعه مدنی مبنی بر منجر شدن چنین مصونیتی به فراهم آمدن انگیزه‌های لازم برای اقدامات گروه‌های برتری‌پندار سفیدپوست و اعمال خشونت بیشتر در قبال معترضان جنبش «جان سیاهان ارزشمند است»؛

ل) اشاره به ابراز نگرانی مکرر کارشناسان سازمان ملل در خصوص استفاده پلیس از میزان افراطی زور در تظاهرات صلح‌آمیز و درخواست آن‌ها از دولت ایالات متحده جهت پرداختن به نژادپرستی سیستمیک و جزم‌اندیشی‌های نژادپرستانه در نظام عدالت کیفری و خاطرنشان کردن ضرورت اقدام مقام‌های آمریکا به حمایت از مشارکت‌کنندگان در تجمعات صلح‌آمیز در قبال سوءاستفاده‌های احتمالی کنشگران غیرحکومتی؛

م) اشاره به همچنین درخواست این کارشناسان از دولت ایالات متحده جهت اجرای اصلاحات گسترده در راستای به پایان رساندن خشونت پلیس و پرداختن مؤثر به نژادپرستی سیستمیک و تبعیض نژادی.^{۱۳}

^{۱۳} گزارش دفتر کمیساریای عالی حقوق بشر سازمان ملل. قابل‌بازرسی در لینک:

*کانادا

۱- انتشار گزارش از سوی سازمان دیده‌بان حقوق بشر، در روز چهارشنبه ۸ اردیبهشت‌ماه ۱۴۰۰، در خصوص مورد انتقاد شدید قرار گرفتن مدیریت دانشگاه تورنتو در رابطه با تحدید آزادی و تحت فشار قرار گرفتن از سوی گروه حامی رژیم اسرائیل. برخی از محورهای این گزارش عبارت‌اند از:

(الف) اشاره به اقدام کمیته متصدی استخدام اساتید در دانشگاه تورنتو به انتخاب دکتر ولنتینا آزارووا^۱ به اتفاق آراء، به ریاست برنامه بین‌المللی حقوق بشر در دانشکده حقوق این دانشگاه؛

(ب) اشاره به اقدام رئیس دانشگاه تورنتو به ممانعت به عمل آوردن از استخدام بحث‌برانگیز آزارووا و اقدام دانشگاه به برگزیدن یکی از قضات بازنشسته دیوان عالی کانادا جهت مورد بررسی قرارداد این تصمیم؛

(ج) اشاره به مهمترین دلیل ممانعت به عمل آمدن از استخدام این استاد دانشگاه، مبنی بر انتقادآمیز بودن فعالیت‌های دانشگاهی و علمی وی از سوابق حقوق بشری رژیم اسرائیل؛

(د) اشاره به اظهارات قاضی در گزارش خود، مبنی بر تأیید آغاز تلاشی پنهانی در راستای ممانعت به عمل آمدن از استخدام آزارووا، پس‌ازآنکه نام وی به‌عنوان گزینه‌ای برای تصدی این سمت به مرکز امور اسرائیلی و یهودی^۲ - که گروه طرفدار رژیم اسرائیل است - درز نمود؛

(ه) اشاره به آگاهی قاضی پرونده روزها پیش از پایان یافتن استخدام آزارووا، از اقدام یکی از اعضای سابق هیأت مدیره مرکز امور اسرائیلی و یهودی - که یکی از حامیان اصلی مالی دانشگاه نیز به شمار می‌آید - به تماس با دانشگاه پس از توصیه یکی از مقام‌های این مرکز مبنی بر ضرورت هشدار دادن به مدیریت دانشگاه در خصوص منجر شدن استخدام آزارووا به کارزار اعتراض عمومی که موجب آسیب وارد آمدن به اعتبار این نهاد و همچنین تأمین بودجه برای آن می‌شود؛

^۱Valentina Azarova

^۲Centre for Israel and Jewish Affairs (CIJA)

و) اشاره به درعین حال، اقدام این قاضی - که در میانه بررسی خود به ارائه سخنرانی مهمی در یکی از کنفرانس‌های برپا شده از سوی مرکز امور اسرائیلی و یهودی نیز پرداخت - به طرفداری از ادعای دانشگاه مبنی بر منجر شدن مسائل اقامتی و مهاجرتی به اتخاذ این تصمیم و این‌که وی سرانجام در همراهی با رئیس دانشگاه اعلام کرد که این مسئله تحت تأثیر عوامل خارجی قرار نداشته است؛

ز) اشاره به اظهارات قاضی پرونده، مبنی بر عدم زیر سؤال بردن اعتبار دعاوی عینی مورد مباحثه قرار گرفته در این بررسی به جای سازگار کردن نتیجه بررسی خود با این حقیقت که استخدام این استاد دانشگاه در پی مداخله حامی مالی آن، پایان یافته است؛

ح) اشاره به مردود به شمار آمدن این گزارش از سوی چندین تن از استادان دانشکده حقوق و دستیابی کانون اساتید دانشگاه کانادا به این نتیجه که توضیح دانشگاه در این خصوص به اندازه‌ای نامحتمل است که برای نخستین بار از سال ۲۰۰۸ میلادی موجب برانگیختن انتقادات و سرزنش‌ها به دلیل نقض جدی اصول شناخته شده آزادی دانشگاهی شده است؛

ط) اشاره به اقدام این کانون به درخواست از ۷۲ هزار عضو خود، جهت عدم پذیرش هرگونه برنامه سخنرانی یا سمتی از سوی دانشگاه تا زمان اقدام این نهاد به اتخاذ تدابیر مناسب در این زمینه: این در حالی است که مسئولان دانشگاه بر این باورند که مقوله آزادی دانشگاهی از یک مدیر برنامه حقوق بشری حمایت به عمل نمی‌آورد، چراکه مسئولیتی مدیریتی بر عهده دارد؛

ی) اشاره به همکاری همسر دکتر آزارووا با سازمان دیده‌بان حقوق بشر، ضمن تأکید بر این امر که این پرونده تنها وضعیت افراد را به تصویر نمی‌کشد، بلکه حاکی از معنای واقعی آزادی دانشگاهی بوده و به این اصل می‌پردازد که نمی‌توان برای هیچ کشوری در زمینه نقد کارنامه حقوق بشری‌اش استثناء قائل شد؛

ک) تأکید بر ضرورت مبتنی بودن تداوم همکاری علمی دیده‌بان حقوق بشر با دانشکده حقوق دانشگاه تورنتو بر پایبندی به این ارزش‌ها و این‌که مدیریت دانشگاه به جای دست

شستن از پرداختن به این موضوع باید این دغدغه‌های حل‌نشده را مورد بررسی قرار دهد، از جمله این‌که حاضر به سازش بر سر آزادی‌های خود شده است؟^{۱۶}

۲- انتشار گزارش از سوی روزنامه تورنتو استار، در روز چهارشنبه ۸ اردیبهشت‌ماه ۱۴۰۰، در خصوص درخواست سازمان دیده‌بان حقوق بشر جهت اقدام علیه رژیم اسرائیل و متهم کردن این رژیم به جنایات «آپارتاید». برخی از محورهای این گزارش عبارت‌اند از:

الف) اشاره به درخواست سازمان دیده‌بان حقوق بشر از دولت جاستین ترودو، نخست‌وزیر کانادا جهت اتخاذ اقدام علیه جنایات ادعایی مرتکب شده از سوی رژیم اسرائیل علیه بشریت و به شمار آوردن آن به‌عنوان رژیم «آپارتاید»؛

ب) اشاره به هم‌زمانی این درخواست با انتشار گزارش ۲۱۸ صفحه‌ای جدیدی از سوی این سازمان حقوق بشری بین‌المللی، مبنی بر متهم نمودن مقام‌های رژیم اسرائیل به اعمال تبعیض روشمند علیه فلسطینیان هم در اسرائیل و هم کرانه غربی و نوار غزه؛

ج) اشاره به حاکی بودن نتیجه این گزارش - که مبتنی بر مصاحبه‌ها، فعالیت‌های میدانی و بررسی اسناد دولتی است - از به شمار آوردن قوانین و سیاست‌های رژیم اسرائیل که موجب منکوب کردن هویت فلسطینیان شده، به‌عنوان مصداق «آزار و اذیت و آپارتاید» که

بر اساس حقوق بین‌الملل، هر دو مورد مصداق جنایت علیه بشریت است؛

د) اشاره به اظهارات فریده دیف،^{۱۷} مدیر بخش کانادا در سازمان دیده‌بان حقوق بشر، مبنی بر آگاهی این نهاد حقوق بشری از گزنده بودن واژه «آپارتاید»، ضمن تأکید بر این‌که این واقعتی است که بسیاری از فلسطینیان با آن سر و کار دارند؛

ه) تأکید بر فرا رسیدن زمان مناسب برای دولت ترودو جهت به رسمیت شناختن ارتکاب مقام‌های رژیم اسرائیل به جنایت علیه بشریت و بهره‌برداری از مشارکت نزدیک خود با این رژیم در راستای پایان دادن به این موارد نقض حقوق بشر؛

^{۱۶} گزارش سازمان دیده‌بان حقوق بشر. قابل بازیابی در لینک:

<https://www.hrw.org/news/2021/04/28/university-torontos-leadership-draws-fire-over-academic-freedom>
^{۱۷}Farida Deif

و) اشاره به اقدام رژیم اسرائیل به متهم کردن دیده‌بان حقوق بشر به حمایت از «دستور کاری ضد اسرائیلی» و به شمار آوردن آن به‌عنوان دستگاه تبلیغاتی غیرقابل اعتماد؛

ز) اشاره به بخش دیگر این گزارش مبنی بر انطباق رفتار رژیم اسرائیل با فلسطینیان با تعاریف سازمان ملل و دیوان بین‌المللی کیفری از آپارتاید، با توجه به این آپارتاید به معنای قصد حفظ تسلط یک گروه بر گروهی دیگر با استفاده از اقدامات غیرانسانی و تعدی سیستماتیک برای تحقق آن هدف است؛

ح) اشاره به برخی از این موارد از سوی دیده‌بان حقوق بشر، از جمله قانون مصوب کنست (پارلمان رژیم اسرائیل) به منحصر کردن حق تعیین سرنوشت تنها به شهروندان یهودی، مصادره سرزمین‌های فلسطینیان در کرانه غربی و سیاست‌های منجر به ممنوعیت آزادی حرکت آن‌ها و یا انتقال کالاهایشان به اراضی اشغالی، قانون نظامی بی‌رحمانه منع به هم پیوستن اعضای خانواده و همچنین ممانعت از صدور مجوز ساخت‌وساز که هیچ توجیه مشروع امنیتی نیز ندارد؛

ط) تأکید بر ضرورت اقدام کانادا و دیگر متحدان رژیم اسرائیل به افزودن شروط فروش سلاح، اعمال تحریم‌های هدفمند علیه مقام‌های این رژیم و حمایت از پیگردهای حقوقی اعمال شده از سوی دیوان بین‌المللی کیفری؛

ی) اشاره به اقدام دادستان کل دیوان بین‌المللی کیفری به آغاز تحقیقاتی در ماه گذشته میلادی، در خصوص جرائم ادعایی به وقوع پیوسته در سرزمین‌های فلسطینی، با تمرکز بر عملیات نظامی رژیم اسرائیل و شهرک‌سازی‌های آن در اراضی اشغال شده در جنگ شش روزه در سال ۱۹۶۷ میلادی؛

ک) اشاره به اظهارات کنث راث،^{۱۸} مدیر اجرایی دیده‌بان حقوق بشر، مبنی بر اقدام بیشتر کشورهای جهان به برخورد با نیم‌قرن اشغال فلسطین از سوی رژیم اسرائیل، به‌عنوان موقعیتی موقت و ارائه روند صلحی به بلندای دهه‌هایتمادی به‌عنوان علاج آن و درعین حال تأکید بر به آستانه رسیدن و دائمی شدن ظلم و ستم روا داشته شده بر

¹⁸Kenneth Roth

فلسطینیان تا به آنجا که می‌توان از تعاریف جنایاتی، چون آپارتاید و آزار و اذیت برای آن استفاده کرد؛

ل) اشاره به مورد توجه قرار گرفتن دو سیاست کلیدی رژیم اسرائیل در سال‌های اخیر از سوی دیوان بین‌المللی کیفری و گروه‌های حقوق بشری: نخست، عملیات نظامی مکرر آن علیه شبه‌نظامیان فلسطینی در نوار غزه که به جنگ مخرب سال ۲۰۱۴ میلادی انجامید و دوم، گسترش شهرک‌های یهودی‌نشین در بیت‌المقدس شرقی و کرانه غربی؛

م) اشاره به عدم برخورداری فلسطینیان از کشوری مستقل و باین‌حال اعطاء وضعیت نظارتی غیرعضو به آن‌ها در مجمع عمومی سازمان ملل در سال ۲۰۱۲ میلادی، که به آن‌ها این امکان را می‌دهد که به سازمان‌هایی چون، دیوان بین‌المللی کیفری بپیوندند و از زمان پیوستن‌شان به این دادگاه در سال ۲۰۱۵ میلادی، برای انجام تحقیقات در زمینه جنایات جنگی مرتکب شده از سوی رژیم اسرائیل تلاش کرده‌اند؛

ن) اشاره به اظهارات مقام‌های رژیم اسرائیل - که عضوی از دیوان بین‌المللی کیفری نیز به شمار نمی‌آید- مبنی بر عدم برخورداری این دادگاه از صلاحیت لازم برای تحقیق در این زمینه، با توجه به این‌که فلسطین یک کشور مستقل با تمامیت ارضی به شمار نمی‌آید: لازم به یادآوری است که کانادا یکی از ۱۲۳ عضو این نهاد است؛

س) اشاره به اظهارات مایکل لینک^{۲۰}، استادیار رشته حقوق در دانشگاه اونتاریو غربی و گزارشگر ویژه سازمان ملل در زمینه حقوق بشر در سرزمین‌های فلسطینی، مبنی بر ضرورت اقدام کانادا به اتخاذ موضعی نقادانه‌تر در قبال رژیم اسرائیل و تأمین بودجه برای گروه‌های حقوق بشری فلسطینی و اسرائیلی، همچنین درخواست جهت ممنوعیت ورود کالاهای تولید شده در شهرک‌های یهودی‌نشین به این کشور.^{۲۰}

^{۲۰}Michael Lynk

^{۲۰} گزارش روزنامه تورنتو استار. قابل بازیابی در لینک:

<https://www.thestar.com/politics/2021/04/27/human-rights-watch-demands-action-against-israel-for-crimes-against-humanity.html>

*بریتانیا

۱- انتشار گزارش از سوی دفتر کمیساریای عالی حقوق بشر سازمان ملل، در روز دوشنبه ۲۰ اردیبهشت‌ماه ۱۴۰۰، در خصوص هشدار کارشناس سازمان ملل در رابطه با سوءاستفاده‌های صورت گرفته در مراکز نظارت بسته^{۲۱} برخی از محورهای این گزارش عبارت‌اند از:

الف) اظهارات نیلز ملترز^{۲۲}، گزارشگر ویژه سازمان ملل در زمینه شکنجه و دیگر رفتارها یا مجازات‌های بی‌رحمانه، غیرانسانی یا ترذیلی، مبنی بر هشدار در خصوص حبس زندانیان برای دوره‌های زمانی طولانی یا نامحدود در انزوا در واحدهای کنترل تحدیدی، موسوم به «مراکز نظارت بسته» و درخواست از دولت بریتانیا جهت مورد بررسی قرارداد و تعدیل استفاده از آن‌ها؛

ب) اشاره به دریافت گزارش‌هایی مبنی بر عدم شفافیت فرآیند تصمیم‌گیری در این زمینه، عدم محدودیت دوره‌های زمانی جدایی زندانیان، آشکار نبودن روند پیوستن مجدد زندانیان به بندهای عمومی و تشابه شرایط این نوع حبس با حبس انفرادی؛

ج) اشاره به تناقض استفاده از این مراکز با ممنوعیت مطلق شکنجه و دیگر رفتارهای یا مجازات‌های بی‌رحمانه، غیرانسانی و ترذیلی و به همراه داشتن این خطر که این اقدام می‌تواند مصداق حبس خودسرانه باشد؛

د) اشاره به معرفی این مراکز ابتدای در سال ۱۹۹۸ میلادی و در پی انجام ارزیابی ریسک فردی، با هدف جدا کردن جدی‌ترین زندانیان اخلاط‌گرا از بندهای عمومی؛

ه) اشاره به نگاه داشته شدن آقای کوین تاکرار^{۲۳} محکوم به تحمل حبس ابد، در این مراکز از ماه مارس سال ۲۰۱۰، از سن ۲۳ سالگی و پیش از زمان تعیین محکومیت کیفری وی؛

و) اشاره به اقدام کمیته مدیریت مراکز نظارت بسته به بررسی وضعیت او در ماه مه سال ۲۰۱۲ میلادی و سپس صدور مجوز برای وی جهت ارائه درخواستی از طریق مشاور

^{۲۱}Close Supervision Centres (CSC)

^{۲۲}Nils Melzer

^{۲۳}Mr. Kevin Thakrar

حقوقی خود در این زمینه: این در حالی بود که او شخصاً در این زمان حضور نداشته و اجازه نیافت تا نتایج این بررسی را به چالش بکشد؛

ز) اشاره به به‌شمار آمدن پرونده آقای تاکرار به‌عنوان نمادی از نظام سازمان‌یافته حبس انفرادی طولانی‌مدت و نامحدود زندانیان در بریتانیا: گفتنی است که وی در ۱۱ سال گذشته برای مدت ۲۲ ساعت در روز به تنهایی در یک سلول نگاه داشته شده، اجازه مشارکت در فعالیت‌های معمول زندان را نداشته، غذای خود را از طریق یک دریچه دریافت کرده و حتی از فضای خصوصی برای استفاده از سرویس بهداشتی داخل سلولش برخوردار نبوده است؛

ح) اشاره به گزارش‌ها در خصوص دریافت سالانه ۱۰۰ هزار پوند برای هر زندانی محبوس شده در مراکز نظارت بسته، از سوی زندان‌ها که به‌طور قابل ملاحظه‌ای بسیار بیشتر از هزینه صرف شده برای هر زندانی محبوس در بندهای عمومی است؛

ط) اشاره به ابراز نگرانی جدی این کارشناس سازمان ملل در خصوص منجر شدن این روند به انگیزه گمراه‌کننده مالی جهت انتقال زندانیان به این مراکز و نگاه داشتن‌شان در آنجا، همچنین این اقدام موجب برانگیختن تردید در زمینه این ادعا می‌شود که این تصمیم‌ها به‌طور اختصاصی بر اساس ارزیابی ریسک‌های فردی اتخاذ شده‌اند؛

ی) تأکید بر ضرورت حاکی بودن شرایط حبس از احترام به شأن و حقوق بشر افراد محروم از آزادی؛

ک) اشاره به احتمال منجر شدن انزوای فیزیکی و اجتماعی برای مدت زمان‌های طولانی به درد و رنج‌های شدید روحی و جسمی و به‌شمار آمدن حبس زندانیان در این اماکن برای مدت بیش از ۱۵ روز پی‌درپی، به‌عنوان مصداق شکنجه یا دیگر رفتارها یا مجازات‌های بی‌رحمانه، غیرانسانی یا ترذیلی و در نتیجه نامشروع و غیرقانونی بودن آن‌ها؛

ل) اشاره به درخواست این کارشناس سازمان ملل از بریتانیا جهت مورد بررسی قراردادان مستقل مراکز نظارت بسته جهت ارائه محافظت‌های لازم و تحدید استفاده از آن‌ها؛

م) اشاره به اظهارات این گزارشگر ویژه حقوق بشر مبنی بر طرح مستقیم این دغدغه‌ها با دولت و متأسفانه عدم دریافت پاسخی تاکنون: گفتنی است که این مقام سازمان ملل همچنان به نظارت بر این وضعیت ادامه می‌دهد؛^{۲۴}

۲- انتشار گزارش از سوی روزنامه گاردین، در روز سه‌شنبه ۱۴ اردیبهشت‌ماه ۱۴۰۰، در خصوص هشدار گروه‌های حقوق بشری در زمینه رشد کودک همسری در بریتانیا به دلیل وجود راه‌گزینه‌های حقوقی. برخی از محورهای این گزارش عبارت‌اند از:

الف) هشدار فعالان حقوق بشر در خصوص منجر شدن مفرهای حقوقی به ازدواج نوجوانان ۱۶ و ۱۷ ساله در انگلیس و ولز با کسب اجازه از والدین و بهره‌برداری از این راه‌های گریز در راستای ناگزیر کردن نوجوانان به ازدواج در سنین پایین؛

ب) اشاره به اقدام ۲۰ سازمان حقوق بشری به امضای نامه‌ای خطاب به بوریس جانسون، نخست‌وزیر بریتانیا مبنی بر پافشاری بر این‌که قانون موجود در زمینه ازدواج‌های اجباری کارایی لازم برای حمایت از نوجوانان را نداشته و از سوی دیگر مبانی حقوقی لازم جهت ممانعت به عمل آوردن از وقوع کودک همسری‌های مذهبی و سنتی در هر سنی در این کشور وجود ندارد؛

ج) اشاره به شمار آمدن کودک همسری غالباً به‌عنوان معضل موجود در کشورهای درحال‌توسعه و معضلی که اختصاص به کشورهای دیگر دارد، درحالی‌که واقعیت این است که این امر به معضلی نامحسوس اما در حال رشد در بریتانیا تبدیل شده است؛

د) اشاره به منجر شدن قانون ناکارآمد کنونی به ناکامی‌های متخصصان این حوزه و در نتیجه پیامدهای کودک همسری که به گونه‌ای نامتناسب شمار بیشتری از دختران را تحت تأثیر قرار می‌دهند و معمولاً به ازدواج آن‌ها با مردان بزرگسال منجر می‌شوند: ازجمله این

^{۲۴} گزارش دفتر کمیساریای عالی حقوق بشر سازمان ملل. قابل‌بازرسی در لینک:

پیامدها می‌توان به کاهش میزان تحصیل و فرصت‌های شغلی و افزایش مشکلات سلامت روحی و موارد خشونت خانگی اشاره کرد؛

ه) اشاره به به‌شمار آمدن کودک همسری به‌عنوان جرمی پنهانی و درعین‌حال جاری در بریتانیا و یکی از بیشترین مواردی که می‌تواند موجب آسیب رساندن به کودکان شود که از جمله می‌توان به ناگزیر شدن به پذیرش بارداری‌های اجباری اشاره کرد؛

و) اشاره به تماس حاصل کردن دختران در معرض خطر ازدواج با فعالان این حوزه، در دوران اعمال محدودیت‌های قرنطینه به‌منظور مبارزه با شیوع بیماری کووید - ۱۹، جهت دریافت کمک، درحالی‌که سن کوچک‌ترین آن‌ها ۱۴ سال بود: گفتنی است که محدودیت‌های دوران همه‌گیری، کودکان بیشتری را در معرض خطر کودک همسری قرار داده است، با توجه به این‌که آن‌ها برای مدت زمان طولانی در مدارس حضور نداشته و امکان نظارت آموزگاران و متخصصان بر ایشان وجود نداشته است؛

ز) اشاره به قوانین موجود در این زمینه که به زمان پیش از جنگ جهانی دوم بازگشته و به لحاظ قانونی امکان ثبت ازدواج برای نوجوانان ۱۶ و ۱۷ ساله را در صورتی که رضایت والدین خود را به همراه داشته باشند، فراهم می‌آورد: این در حالی است که به شکل غیرقابل پذیرشی مسئولیت حمایت از این کودکان نیز بر عهده خودشان است و آن‌ها باید به تنهایی از خود مراقبت کنند که این امر می‌تواند پیامدهای خطرناکی به همراه داشته باشد و بسیاری از این کودکان از آن‌ها سانسند که کاملاً هم قابل درک است؛

ح) اشاره به تعهد دولت به حضور تمامی کودکان در نظام تحصیلی تا سن ۱۸ سال و درعین‌حال تأکید بر ضرورت اقدام دولت به ارائه راه‌کارهای محافظتی در راستای ممانعت به عمل آوردن از ازدواج‌های اجباری زیر ۱۸ سال، به‌منظور حمایت از کودکی، آینده و در برخی موارد زندگی آن‌ها؛

ط) اشاره به آخرین آمار به دست آمده از واحد ازدواج اجباری دولت مبنی بر اختصاص یافتن بیش از یک چهارم موارد (۳۶۳ مورد) به کودکان زیر ۱۸ سال؛

ی) اشاره به اظهارات یکی از مسئولان خط تماس ملی حمایت از قربانیان سوءاستفاده‌های ناموسی و ازدواج‌های اجباری، مبنی بر پاسخ‌دهی به ۱۰۴۱ تماس در زمینه ازدواج کودکان از سال ۲۰۱۵ میلادی که برخی از آن‌ها تنها ۱۱ سال داشتند؛

ک) گفتنی است که پولین لثم،^{۲۵} نماینده پارلمان، که در حال ارائه لایحه‌ای مبنی بر جرم به شمار آوردن ازدواج کودکان است، در آستانه سخنرانی ملکه بریتانیا در هفته آتی، در این رابطه نامه‌ای جداگانه به نخست‌وزیر نوشته است؛^{۲۶}

۳- انتشار گزارش از سوی روزنامه گاردین، در روز چهارشنبه ۸ اردیبهشت‌ماه ۱۴۰۰، در خصوص تناقض ممنوعیت‌های ضد اعتراضی در لایحه مربوط به اختیارات پلیس بریتانیا با معیارهای حقوق بین‌الملل. برخی از محورهای این گزارش عبارت‌اند از:

الف) اشاره به اطلاع یافتن نمایندگان پارلمان بریتانیا از تناقض ممنوعیت‌های ضد اعتراضی موجود در لایحه جدید مربوط به اختیارات پلیس این کشور با معیارهای حقوق بشر بین‌المللی، با توجه به این‌که این ممنوعیت‌ها نامتناسب بوده و قدرت و اختیارات عملی در اختیار مأموران پلیس و وزیر کشور می‌گذارد؛

ب) اشاره به این‌که چنانچه بر اساس شواهد ارائه داده شده به کمیته مشترک حقوق بشر پارلمان بریتانیا، لایحه پلیس، جرم، محکومیت و دادگاه‌ها با ساختار کنونی به تصویب برسد، تأثیر ناخوشایندی بر روی حق اعتراض شهروندان و حق برگزاری تجمعات مسالمت‌آمیز در این کشور می‌گذارد، که تنها به منزله خاموش کردن صدای مخالفان نیست، بلکه به این معنا است که دولت حامدانه گوش خود را به روی هشدارها و اعتراض‌های شهروندان این کشور بسته است؛

^{۲۵}Pauline Latham

^{۲۶}گزارش روزنامه گاردین. قابل بازیابی در لینک:

<https://www.theguardian.com/global-development/2021/may/04/child-marriage-thriving-in-uk-due-to-legal-loophole-warn-rights-groups>

ج) اشاره به مورد موشکافی قرار گرفتن بیشتر این لایحه پس از برخورد خشونت‌آمیز مأموران پلیس با تجمع‌کنندگان مراسم یادبود سارا اورارد^{۲۷} - مدیر بخش بازاریابی که در جنوب لندن ناپدید شده و به قتل رسید - که به اعتراض‌های عمومی در سراسر انگلیس و ولز انجامید: همچنین در اوائل ماه آوریل تجمعات اعتراضی در مرکز لندن که با سخنرانی جرمی کوربین، رهبر سابق حزب کارگر همراه بود و تظاهرات در ده‌ها شهر دیگر انجام پذیرفت؛

د) اشاره به انتقادهای صورت گرفته به مفاد این لایحه، از جمله ابهام‌آمیز و قابل تفسیر بودن سرکوب معترضان به دلیل ایجاد سروصدا و بی‌نظمی و همچنین نامتناسب بودن محکومیت بالقوه حبس ۱۰ ساله برای مزاحمت‌های عمومی؛

ه) اشاره به همچنین وجود تضاد منافع در این لایحه با توجه به این‌که لایحه مزبور به وزیر کشور قدرت تعریف اخلال جدی در نظم عمومی را می‌دهد، با این فرض که بودجه وزارتخانه وی تحت تأثیر اعتراض‌های مربوط به اقدامات پلیس قرار دارد؛

و) اشاره به دغدغه‌های موجود در خصوص آثار تبعیض‌آمیز این لایحه، از جمله این‌که اعتراضات مربوط به خشونت و بی‌رحمی پلیس در قبال سیاه‌پوستان در بریتانیا دقیقاً از همان نوع اعتراضاتی هستند که شاید دولت قصد خاموش کردن آن‌ها را داشته باشد، با توجه به این‌که وزیر کشور، تظاهرات موسوم به «جان سیاهان ارزشمند است» در سال گذشته را «دهشت‌بار» خوانده بود؛

ز) اشاره به آثار ناخوشایند تصویب این لایحه و این‌که لایحه مزبور بیش از آنکه به پایبندی به حق اعتراض مردم بپردازد، به دنبال شیوه‌هایی در راستای اعمال محدودیت بر آن است.^{۲۸}

^{۲۷}Sarah Everard

^{۲۸} گزارش روزنامه گاردین. قابل بازیابی در لینک:

<https://www.theguardian.com/world/2021/apr/28/policing-bill-will-have-chilling-effect-on-right-to-protest-mps-told>

*فرانسه

۱- انتشار گزارش از سوی سازمان دیده‌بان حقوق بشر، در روز چهارشنبه ۱۵ اردیبهشت‌ماه ۱۴۰۰، در خصوص اقدام پلیس فرانسه به اخراج کودکان مهاجر. برخی از محورهای این گزارش عبارت‌اند از:

الف) اشاره به اقدام مأموران پلیس فرانسه به استرداد شتاب‌زده ماهانه، ده‌ها کودک بدون سرپرست به ایتالیا، که نقض قوانین فرانسه و حقوق بین‌الملل به شمار می‌آید؛

ب) اشاره به اقدام پلیس فرانسه به غالباً تغییر سن یا تاریخ تولد این کودکان در مدارک رسمی - در قیاس با آنچه که خودشان ابراز داشته‌اند - جهت فراهم آوردن امکان استرداد آنها، همچنین اقدام مقام‌های این کشور به استرداد شتاب‌زده بزرگسالان، از جمله خانواده‌های برخوردار از کودکان خردسال، بدون این‌که به آنها اطلاع دهند که حق ارائه درخواست پناهندگی در فرانسه را دارند؛

ج) اشاره به اظهارات بندیکت ژانرود^{۲۹} مدیر بخش فرانسه در سازمان دیده‌بان حقوق بشر، مبنی بر عدم برخورداری پلیس مرزی فرانسه از اختیار قانونی جهت تصمیم‌گیری در زمینه سن کودکان - این‌که چه کسی بالای ۱۸ سال است و چه کسی نیست - همچنین تأکید بر ضرورت اقدام مأموران مرزی به ارجاع نوجوانان به مقام‌های حامی کودکان جهت محافظت به عمل آمدن از آنها، به جای اعمال قضاوت‌های شتاب‌زده بر اساس ظاهر کودکان و یا میل شخصی خود؛

د) اشاره به اقدام سازمان دیده‌بان حقوق بشر، در اواخر ماه نوامبر سال ۲۰۲۰ میلادی، به مصاحبه با ۶ کودک بدون سرپرست مسترد شده به ایتالیا مبنی بر این‌که به مأموران پلیس اظهار داشته بودند که سن‌شان زیر ۱۸ سال است و یا اسناد و مدارک لازم در این زمینه را ارائه کرده بودند، با این حال، مقام‌های فرانسوی سن آنها را به گونه‌ای ثبت کردند که بزرگسال به شمار آیند؛

ه) اشاره به همچنین اقدام این نهاد حقوق بشری به مصاحبه با ۲۷ بزرگسال مسترد شده از فرانسه، درحالی که که مقام‌های این کشور به هیچ یک از کودکان یا بزرگسالانی که با آن‌ها مصاحبه نموده، اعلام نکرده بودند که آن‌ها می‌توانند در فرانسه درخواست پناهندگی دهند: گفتنی است که دیده‌بان حقوق بشر همچنین در ماه‌های نوامبر سال ۲۰۲۰ و آوریل سال ۲۰۲۱ میلادی، به مصاحبه حضوری و مجازی با داوطلبان و کارکنان گروه‌های امدادرسان، وکلا و دیگر فعالان در دو سوی مرز فرانسه و ایتالیا پرداخته است؛

و) اشاره به انجام پذیرفتن بسیاری از موارد استرداد در مرز میان مونتون،^۳ شهری فرانسوی در ۳۰ کیلومتری نیس و شهر ایتالیایی ونتیمگلیا،^۳ در سواحل مدیترانه به گونه‌ای که پلیس، کودکان و بزرگسالانی را که غیرقانونی وارد مرز فرانسه در پل سن لویی شده‌اند را دستگیر و آن‌ها را به سوی پست مرزی ایتالیا هدایت می‌کند؛

ز) اشاره به اطلاعات دریافتی از نهادهای بشردوستانه فعال در این مناطق، در سه هفته نخست ماه فوریه سال ۲۰۲۱ میلادی، مبنی بر ثبت شرح حال بیش از ۶۰ کودک بدون سرپرست مسترد شده از فرانسه و همچنین ثبت وضعیت دست کم ۳۰ کودک در هر یک از سه ماه گذشته، همچنین در ماه‌های مارس و آوریل؛

ح) اشاره به محبوس شدن افراد دستگیر شده به هنگام غروب، از جمله کودکان در یکی از واحدهای پیش ساخته که به اندازه کانتینرهای باری کشتی‌ها است، پیش از مسترد شدن به ایتالیا: گفتنی است که افراد محبوس شده در این سلول‌ها - بزرگسالان و کودکان - غالباً گرسنه بوده و از سرما رنج می‌برند. این در حالی است که امکان رعایت فاصله اجتماعی در این مکان‌ها جهت ممانعت از شیوع بیماری کووید-۱۹ نیز وجود ندارد و مقام‌های فرانسه از قراردادن ماسک صورت و سایر تجهیزات مراقبتی در اختیار آن‌ها امتناع می‌ورزند؛

ط) اشاره به اظهارات کودکان و بزرگسالان مبنی بر اقدام پلیس فرانسه به بازنگرداندن اموال این افراد پیش از اخراجشان، از جمله مدارک شخصی، تلفن همراه و در برخی موارد مبالغ مالی همراهشان؛

ی) اشاره به اقدام شورای دولت فرانسه - بالاترین دادگاه رسیدگی به حقوق اداری در این کشور - در روز جمعه ۳ اردیبهشت ماه، به اعلام تصمیمی مبنی بر به رسمیت شناختن شرایط حبس مهاجران در این واحدهای پیش ساخته به عنوان شرایطی که شأن انسانی را زیر سؤال می برد، اما اعلام نتیجه گیری خود در این زمینه مبنی بر این که این خطر به لحاظ ابعاد حقوقی به آن میزان نیست که دستوری برای تعطیلی بی درنگ آن ها صادر شود؛

ک) اشاره به فراهم آمدن امکان لازم برای پلیس مرزی فرانسه بر اساس قوانین کشور به استفاده از فرآیند ویژه ای به نام «امتناع از ورود» مبتنی بر استرداد سریع افرادی که از ایتالیا وارد این کشور می شوند، در شرایطی که مقررات کنترل درون مرزی اتحادیه اروپا همچنان پابرجاست: گفتنی است که دولت فرانسه این مقررات را در ماه نوامبر سال ۲۰۱۵ میلادی و درست پیش از وقوع مجموعه ای از بمب گذاری ها و تیراندازی ها که به کشته شدن ۱۳۱ تن در پاریس انجامید، به اجرا درآورد؛

ل) تأکید بر ضرورت اقدام پلیس مرزی فرانسه به انتقال کودکان بدون سرپرست به نهادهای حمایت از کودکان در این کشور، با توجه به این مأموران مرزی ایتالیا از ورود کودکان بدون سرپرست ممانعت به عمل می آورند و همچنین لزوم اقدام پلیس فرانسه به ارائه گزینه درخواست پناهندگی به تمامی افرادی که از مرز این کشور عبور می کنند، از جمله کودکان بی سرپرست؛

م) اشاره به اظهارات نهادهای امداد رسان در ایتالیا، مبنی بر اقدام مقام های فرانسه به استرداد بین ۸۰ تا ۱۲۰ مهاجر در روز، شامل کودکان و بزرگسالان، در فاصله ماه های ژوئیه تا پایان اکتبر سال گذشته میلادی: گفتنی است که وقتی دو کشور در واکنش به شیوع بیماری کووید - ۱۹، در اواخر ماه اکتبر، مقررات محدودیت رفت و آمد را تجدید کردند، تعداد استرداد های شتاب زده به میزان متوسط ۵۰ تا ۷۰ نفر در روز نزول کرد و از آن زمان به بعد این میزان متغیر بوده و در برخی روزها به ۱۰۰ نفر هم می رسیده است، که کودکان نیز همواره مشمول آن می شدند؛

ن) اشاره به هشدارهای مکرر نهادهای حقوق بشری به دولت فرانسه در سال‌های اخیر، مبنی بر تناقض این استردادها با قوانین این کشور و قانون بین‌المللی حقوق بشر؛
س) تأکید بر ضرورت اقدام مقام‌های فرانسه به صدور دستور برای مأموران پلیس مرزی، جهت پایبندی به قوانین فرانسه و پذیرش سن اظهار شده از سوی مهاجران در شرایطی که به لحاظ منطقی نیز فرد مورد نظر یک کودک به شمار می‌آید و در نتیجه باید تحت مراقبت نهادهای حامی کودکان در این کشور قرار گیرد؛

ع) تأکید بر ضرورت حصول اطمینان مقام‌های فرانسه از برخورداری اماکن حبس مرزی از حداقل معیارهای حقوق بشری، از جمله ایمنی و بهداشت و تطابق آن با شأن انسانی، همچنین تأکید بر لزوم عدم حبس کودکان بدون سرپرست و خانواده‌های برخوردار از کودک در سلول‌های مرزی؛

ف) تأکید بر ضرورت اقدام مقام‌های ایتالیایی به پرسش از افراد مسترد شده از مرز فرانسه مبنی بر اینکه آیا اطلاعات درج شده در مدارک منع ورود آن‌ها صحیح بوده یا خیر و لزوم ارائه گزینه انتقال به نهادهای حمایت از کودکان در این کشور و یا بازگشت به فرانسه و قرار گرفتن تحت مراقبت نظام حمایت از کودکان، به آن‌ها در صورتی که اظهار دارند که سن‌شان زیر ۱۸ سال بوده و بدون سرپرست هستند؛

ص) تأکید بر ضرورت حصول اطمینان مقام‌های ایتالیا از این‌که تمامی افراد مسترد شده از فرانسه، اعم از بزرگسالان و کودکان، مادامی که در این کشور حضور دارند، از غذا، سرپناه، لباس و مراقبت‌های پزشکی لازم برخوردار شوند.^{۳۱}

۲- انتشار گزارش از سوی شبکه خبری دویچه وله، در روز دوشنبه ۱۳ اردیبهشت‌ماه ۱۴۰۰، در خصوص موافقت فرانسه با فروش هواپیماهای جنگنده به مصر. برخی از محورهای این گزارش عبارت‌اند از:

^{۳۱} گزارش سازمان دیده‌بان حقوق بشر. قابل بازیابی در لینک:

الف) اشاره به اقدام دولت عبدالفتاح سیسی، رئیس‌جمهور مصر، به تأیید گزارش‌ها مبنی بر خرید ۳۰ جت جنگنده رافال آژ فرانسه، هم‌زمان با ابراز نگرانی مدافعان حقوق بشر در این زمینه؛

ب) اشاره به اقدام دولت فرانسه به فروش ۳۰ جت جنگنده رافال و تجهیزات الکترونیکی نظامی از سوی شرکت داسو^{۳۲} به دولت مصر و تأیید این خبر از سوی وزارت دفاع مصر با انتشار پستی در شبکه اجتماعی توئیتر، در روز دوشنبه ۱۳ اردیبهشت‌ماه؛

ج) اشاره به ناکام ماندن قراردادهای نظامی مشابه میان دو کشور در گذشته به دلیل دغدغه‌های موجود در زمینه توانایی پرداخت مبالغ قرارداد از سوی دولت مصر و نه به دلیل نگرانی‌ها در زمینه سوابق حقوق بشری این کشور؛

د) اشاره به خبر منتشر شده در این زمینه در پایگاه رسانه‌ای - تحلیلی دیسکلوز^{۳۳} فرانسه، مبنی بر به سرانجام رسیدن این قرارداد ۳,۷۵ میلیارد یورویی (۴,۵ میلیارد دلاری) در اواخر ماه آوریل سال جاری و امضاء آن در روز سه‌شنبه ۱۴ اردیبهشت‌ماه هم‌زمان با ورود هیأتی از مصر به پاریس؛

ه) اشاره به تضمین پرداخت ۸۵ درصد از وام مربوط به این معامله از سوی دولت فرانسه و بانک‌های بی.ان.پی پاریس^{۳۴}، کردیت اگریکول^{۳۵}، سوسیتیه ژنرال^{۳۶} و سی.آی.سی^{۳۷}؛

و) اشاره به مورد سرزنش قرار گرفتن دولت فرانسه از سوی مدافعان حقوق بشر، پس از افشاء این خبر از سوی سایت دیسکلوز و اظهارات بندیکت ژانرود، مدیر بخش فرانسه در سازمان دیده‌بان حقوق بشر مبنی بر به شمار آوردن اقدام فرانسه به امضاء این قرارداد ابر تسلیحاتی با دولت سیسی، به‌عنوان ترغیب ظالمانه سرکوب شدید در مصر، درحالی‌که دولت این کشور دهه‌ها است که به بدترین سرکوب‌ها، قلع و قمع جامعه حقوق بشری و ارتکاب به موارد به‌شدت جدی نقض حقوق بشر به بهانه مبارزه با تروریسم پرداخته است؛

^{۳۲}Rafale

^{۳۳}Dassault

^{۳۴}Disclose

^{۳۵}BNP Paribas

^{۳۶}Credit Agricole

^{۳۷}Societe Generale

^{۳۸}CIC

ز) اشاره به خشمگین شدن مدافعان حقوق بشر از اقدام امنوئل مکرون، رئیس‌جمهور فرانسه، در سال گذشته، به پهن کردن فرش قرمز برای استقبال از السیسی در پاریس، به جای مطرح کردن وجود حدود ۶۰ هزار زندانی سیاسی در این کشور با او و اعطاء بالاترین نشان افتخار فرانسه به وی؛

ح) اشاره به همچنین اظهارات مکرون در آن زمان، مبنی بر عدم اقدام وی به متکی نمودن فروش تسلیحات به مصر به کارنامه حقوق بشری این کشور، چراکه این امر موجب محدود کردن السیسی در مبارزه او با تروریسم منطقه‌ای به ویژه در همسایگی کشوری چون، لیبی و همچنین علیه گروه‌ها جهادی در مصر می‌شود؛

ط) اشاره به به‌شمار آمدن مصر به‌عنوان نخستین کشور سفارش‌دهنده جت‌های جنگنده رافال، ابتدا در سال ۲۰۱۵ میلادی و به‌شمار آمدن او به‌عنوان یکی از بزرگترین مشتریان تجهیزات دفاعی فرانسه؛

ی) اشاره به ارزش ۲۰۰ میلیون یورویی سایر تجهیزات خریداری شده از فرانسه از سوی مصر، از شرکت سازنده موشک‌های ام.بی.دی.ای و شرکت تجهیزات الکترونیکی و دفاعی سفرا؛^{۴۲}

ک) گفتنی است که فرانسه در ماه ژانویه سال جاری میلادی قراردادی ۲٫۵ میلیارد یورویی با یونان برای فروش جت‌های جنگنده رافال امضا کرده و این جت‌ها که همچنین به هند و قطر

نیز فروخته شده‌اند، یکی از موفق‌ترین کالاهای صادراتی دفاعی فرانسه به‌شمار می‌آیند؛^{۴۲}

ل) به گزارش شبکه خبری یورونیوز، بر پایه گزارش سالانه پارلمان فرانسه، ارزش صادرات تسلیحات این کشور به مصر از سال ۲۰۱۰ تا ۲۰۱۹ میلادی، به ۷٫۷ میلیارد یورو رسیده و به

این ترتیب مصر به چهارمین کشور خریدار سلاح‌های فرانسوی تبدیل شده است.^{۴۳}

^{۴۲}MBDA

^{۴۳}Safran

^{۴۲} گزارش شبکه خبری دوپچه وله. قابل بازیابی در لینک:

<https://www.dw.com/en/france-agrees-sale-of-war-planes-to-egypt/a-۵۷۴۱۸۰۰۲>

<https://per.euronews.com/2021/05/04/egypt-army-confirms-purchase-of-30-french-rafale-jet-fighter>